

BEWAAR HET PAND

Uitgave tot bevordering van de handhaving der oude Gereformeerde beginselen
verschijnt eens in de veertien dagen

KOMMISSIE VAN REDACTIE

Ds. G. Blom, Meerkerk; Ds. H.C. van der Ent, Elburg; Ds. A. van Heteren, Werkendam; Ds. L.W. van der Meij, Alphen a/d Rijn; Ds. D. Slagboom, Doornspijk; Ds. M.C. Tanis, Sliedrecht-Centrum; Ds. M. Vlietstra, Zeist; Ds. P. van Zonneveld, 's-Gravenhage-Scheveningen; A. Beukers, Alphen a/d Rijn en Joh. van der Lee, Alphen a/d Rijn.

REDAKTIE:

Ds. G. Blom, Prinses Marijkeweg 13,
4231 BP Meerkerk. Telef. 01837 - 1357

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720 - 74202, postrek. 70.43.50, t.n.v. de administrateur van „Bewaar het Pand” te Alphen a/d Rijn.
Abonnementsprijs f 10.- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.
Advertenties f 0,25 per mm. Bij kontrakt korting.

MEDITATIE

De God van het Woord

„De God nu des vredes....”

Hebreeën 13 : 20a.

Mensen zitten met de vraag: wie en wat is God? Adam in het paradijs niet. Hij wist, hij kende. Door de val is God de onbekende God geworden. Zelfs kan men zeggen of denken: er is geen God. Echter Godloochenaars worden niet geboren. In ons hebben we allen nog een zeker godsdienstig besef, een bepaalde overtuiging dat er een God is. Evenwel - daar kunnen we alle kanten mee op. 't Geldt hier: zoveel hoofden, zoveel zinnen. We creëren ons een God zoals wij die willen hebben. De een zegt: dit is God, en de ander: zo is God. Dit geeft aan het niet-meer-weten, de duisternis waarin wij door eigen schuld zijn terecht gekomen.

We zijn voor het antwoord op de vraag: wie en wat is God, aangewezen op het Woord. En op dat Woord alleen. Zoeken we van binnen uit een antwoord dan houden we een afgod over. En die vererend plegen we afgoderij, en zijn we op een dwaalspoor. Het einde daarvan is de eeuwige dood.

Dat Woord moet open in ons leven, en gevouwen handen daarboven. Het Woord, het geïnspireerde Woord, Gods Woord, is de rijkdom die we mogen hebben. In de kerk, in het huisgezin, in ieders leven. Alleen - dat Woord is voor ons gesloten. Wij verstaan vanuit onszelf niet. Wij zijn vleselijk geworden, en het Woord is door en door geestelijk. Alleen door de Heilige Geest gaan we het Woord verstaan, leren we de enige, ware God weer kennen.

God is kenbaar, zo belijden we, en wel door twee middelen. Door de natuur, Zijn schepping. Doch meer volkomen en meer duidelijk door de Schriftuur. God wordt weer gekend door Zijn Woord en Geest.

In het slot van de Hebreeënbrief wordt God genoemd: de God des vredes. God maakt Zich hier bekend als de God van de vrede. Het woord vrede is in 't Grieks eirènè, en in 't Hebreeuws sjalom.

Nu ga ik er niet over redetwisten of Paulus de brief aan de Hebreeën heeft geschreven. Ik zeg alleen die benaming van God komt u vaak tegen in Paulus' brieven.

U weet dat de engelen in de kerstnacht zongen van de vrede. Beter gezegd: ze constateerden die vrede. En ze brachten daarvoor God de eer en de heerlijkheid. God maakte in de kerstnacht vrede voor mensen van het welbehagen. Het woord vrede voert ons terug naar de eeuwigheid vóór de grondlegging der wereld, naar de Raad des vredes. Toen werd het verbond der verlossing opgericht tussen God de Vader en God de Zoon en God de Heilige Geest. Op grond van die overeenkomst - ik druk mij heel menselijk uit - werd God de God van de vrede.

Door de zondeval kwam er de breuk met God. God heeft ons niet meer, en wij hebben God niet meer. We zijn God kwijt. We staan niet meer in contact met de hemel. We zijn niet meer in gemeenschap met God. De hemel heeft zich boven ons gesloten. Door de zondeval is er ook een breuk tussen mensen onderling. Alles is van z'n plaats af. Grenzeloze disharmonie. De mens van nature is

geneigd God en zijn naaste te haten. De wereldgeschiedenis toont ons de gevolgen ervan. Tot vandaag toe zijn die gevolgen zichtbaar. En dat ondanks het opkomen voor de rechten van de mens, ondanks Amnesty International, ondanks het spreken over vrede en gerechtigheid. Ongeboren kinderen worden koelbloedig weggesneden. Weg ermee; ze zijn niet gewenst. De zwakken in de samenleving worden lastposten. Ze kosten te veel, en daarom laten we hen een "goede" dood sterven.

Oneen - niet wij maken vrede. Al lopen vredesactivisten met hun spandoeken door de straten van de grote stad. Als de mens zich voor de vrede gaat inspannen dan is het resultaat: al meer een hel. Schreeuwde Hitler vóór de tweede wereldoorlog ook niet over vrede? Wij zijn kort van memorie. We vergeten de lessen van de geschiedenis o zo snel. Er is geen vrede buiten God om en zonder God. God is de God van de vrede. De vrede is alleen van Hem, is alleen uit Hem, is alleen door Hem.

Die vrede houdt zoveel in, dat woorden tekort schieten om dit aan te geven. Door die vrede wordt de breuk met God geheeld. Niet slechts de toestand van oorlog houdt op. O zeker - ook dat. Van nature staan we met onze wapens tegenover God. In het kamp van Gods grote wederpartijder - de satan - terecht gekomen, vechten we voortdurend tegen God; en we vechten ons liever dood dan te buigen voor en onder die God.

Door die vrede komt alles weer op z'n juiste plaats. God God en de mens mens.

Door die vrede is er een geopende hemel, weer gemeenschap met God. Is er weer harmonie. Tussen God en de mens, en tussen mensen onderling.

Door die vrede hebben we God weer terug en heeft God ons weer terug. Hier in beginsel.

Maar omdat God de God van de vrede is, zal straks alles door de vrede bloeien. Straks volkomen herstelling. Geen breuk meer, geen scheiding meer, geen gesloten hemel meer. Hemel en aarde tenvolle weer veënd.

God maakt Zich door Zijn Woord bekend als de God des vredes. Neen - u maakt Hem niet zo. Door niets van u. Zo is Hij. Reeds in de eeuwigheid geworden. Hoe kostelijk is die Naam die Hij Zichzelf heeft gegeven. Wat een Godsopenbaring is hier. Hij is de God des vredes! Zo noemt Hij Zichzelf, opdat u zoudt weten wie Hij is.

Is dit nu geen wonder? Wij God moedwillig de rug toegekeerd. Wij vijanden van God. En nu Hij die Zichzelf zo bekendmaakt!

Heeft Hij het vrede voor u gemaakt? Hebt u de vrede van Hem ontvangen? Er is geen kostbaarder goed dan die vrede! Door die vrede God weer terug, de gemeenschap met God de bron van vreugd.

Het is de vrede die alle verstand te boven gaat. Dat betekent: u kunt die vrede niet verstaan, niet begrijpen. 't Is een zaak van beleving. En vanuit de beleving kunnen we er toch slechts stamelend over spreken. 't Geeft de aanbidding, de verwondering.

Weet dit: wordt het in dit korte leven geen vrede tussen God en uw ziel, dan is de scheiding met God straks onherroepelijk, eeuwig.

Welk een pleitgrond hebt u nu in die Naam van God. 't Is om de Heere aan te lopen als een waterstroom. Om de Heere te smeken: och Heere, geef die vrede.

Nu denk ik aan Jeremia 29 : 11: "Want Ik weet de gedachten, die Ik over u denk, spreekt de Heere, gedachten des vredes, en niet des kwaads, dat Ik u geve het einde en de verwachting". Dat zijn woorden uit de brief die Jeremia moet schrijven aan de ballingen te Babel. Aan mensen ver weg van Jeruzalem, uit Gods gemeenschap gebannen vanwege de zonde. O wat is dat woord rijk! God heeft gedachten des vredes en niet des kwaads! Zo moogt u tenvolle weten wie de God van het Woord is.

Mag het nu zijn: hopen op die God?

"Ik roem in God; ik prijs 't onfeilbaar woord;

Ik heb het zelf uit Zijnen mond gehoord".

ds. v.Z.

Van de administratie

In de afgelopen 14 dagen konden we alweer f 95.- aan giften inboeken en ontvingen we opgaven van 6 nieuwe abonnees. Onze hartelijke dank.

De acceptgirokaarten hebt u inmiddels ontvangen. Hebt u hem al ingevuld en doorgezonden? Heel fijn.

Adm. Bewaar het Pand: A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a.d. Rijn, tel. 01720-74202, giro 704350.

Van de Redactie

1. **Gift.** We ontvingen weer een belangrijke gift van f 5000.- van het fonds Van den Heuvel-Maljers te Leersum. We willen daar afzonderlijk melding van maken. Mede daardoor kan onze stichting Bewaar het Pand haar activiteiten zonder al te grote financiële zorgen voortzetten. We willen het bestuur hartelijk dankzeggen, dat hiermee stellig gehandeld heeft in de geest van de familie Van den Heuvel-Maljers.

2. **Legaten enz.** In aansluiting hiermee willen we er even op wijzen, dat we ook veel te danken hebben aan hen die onze stichting bij notariële akte geld hebben nagelaten, als legaat of erfenis. Voor het geval er lezers of medelezers zijn die ook op deze wijze financieel willen steunen dan kan dat ten name van de Stichting Bewaar het Pand, gevestigd te Meerkerk.

3. **Ontmoetingsdag te Sliedrecht.** We herinneren weer aan deze ontmoetingsdag, die D.V. zal worden gehouden op zaterdag 21 april a.s. in het kerkgebouw van de Chr. Geref. kerk van Sliedrecht-centrum. Sprekers zullen volgens het programma zijn: in de *morgensamenkomst*: opening door ds. G. Blom, spreker ds. M. Vlietstra, die ook deze samenkomst zal sluiten. De *middagsamenkomst* zal worden geopend door ds. K. Hoefnagel, spreker zal zijn ds. H.C. van der Ent en het slotwoord zal worden gesproken door ds. M.C. Tanis.

4. **Ontmoetingsdag te Kampen.** Er is nog geen definitieve datum bepaald, maar in verband met andere samenkomsten wordt sterk gedacht aan D.V. zaterdag 26 augustus a.s. Mocht tegen deze datum ernstig bezwaar zijn, b.v. wegens opening van een nieuw schooljaar van een Reformatorische scholengemeenschap op dezelfde dag dan horen

we dat graag. Het gaat dan met name over scholengemeenschappen met leerlingen die zelf en wier ouders naar de ontmoetingsdag te Kampen zouden willen gaan en door de opening van de nieuwe cursus van de school dan verhinderd zouden zijn. We vermoeden niet dat het om veel bezoekers gaat, omdat al gebleken is dat de scholengemeenschappen dicht bij Kampen op een andere zaterdag samenkomen.

5. Abonnees in Canada en U.S.A. We willen er weer eens op wijzen dat deze abonnees hun abonnementsgeld kunnen betalen door een cheque te zenden aan Mr. M. Sommer, R.R.2, Ancaster, Ontario, L9G 3L1 Canada. Dat geldt voor de nieuwe jaargang, maar ook voor het egval men de afgelopen jaargang nog niet heeft betaald. Evenals bij de andere abonnees dekt het abonnementsgeld de kosten slechts ten dele. Voor het geval men bereid en in staat is boven het verschuldigde bedrag vrijwillig meer te betalen is dat natuurlijk van harte welkom.

B.

Het boek van het geslacht van Jezus Christus Matth. 1 : 1

Opvallend is het, dat het eerste hoofdstuk van het Mattheüs-evangelie een hele lijst van namen geeft. Mattheüs opent zijn evangelie met meer dan veertig namen. Zeventien verzen beslaan ze. Daarbij zijn sommige namen moeilijk uit te spreken. Moet ons dit niet leiden tot overslaan, wanneer we met Bijbellezers aan dit hoofdstuk toe zijn? Of... moeten we ons verdiepen in het 'waarom'. Waarom deze hele lijst geplaatst is. Nu tot dit laatste moeten we komen. Er ligt onderwijs in besloten. Zelfs zeer veel onderwijs. We worden gewezen op Jezus Christus. Op Zijn komst. Hij leeft. Immers alleen hij, of zij, die geboren is, leeft en heeft een geslachtsregister. Een geslachtsboom. Men behoort tot het geslacht. Men is uit het geslacht voortgekomen. De levende kan op zijn geslacht, zijn voorgelacht wijzen. Nu Jezus Christus is geboren. Het is werkelijkheid geworden. Vandaar het belijden door de eeuwen heen: "geboren uit de Maagd Maria". Hij is geworden, zegt Paulus, uit een vrouw. Hij is niet een levende, maar de levende Werkelijkheid. De Beloofde. De Heils-Persoon, Die niemand op de wereld kon brengen. Uit geen ouderpaar kon Hij geboren worden.

Immers wat uit het vlees is, dat is vlees. Zalig worden was en is aan onze kant geheel uitgesloten. Een onmogelijkheid. Niemand kon in het verleden, niemand kan in het heden iets doen tot zijn zaligheid, tot zijn eeuwig behoud. We worden radikaal aan de kant gezet. De Heere zegt het: "uit u geen vrucht in der eeuwigheid". De wereld gevuld met verlorenen, met doemelingen, met vervloekten. Al de eeuwen door. Maar nu het wonder, het geheim der zaligheid. Jezus Christus heeft stamvaders, heeft stammoeders. En welke personen komen we niet tegen. Personen van lage kom-af. Personen, geboren in de zonestad. Personen, die niet recht voor God de Heere stonden. Abraham, geboren en getogen in Ur. In die stad lag zijn leven. Daar was hij beslist gestorven. Gestorven als afgoden-dienaar. Verder komen we tegen: Joram, Achaz, Manasse en niet te vergeten Tamar, Rachab en Bathseba. Mannen en vrouwen, waarin niet geroemd kan worden. Hun leven spreekt van de zonde. Zelfs van grove zonde. Nu deze allen en meerderen behoren tot het voorgelacht van de Heere Jezus. En nu was het Gods wil en daarmee was Jezus Christus het hartelijk eens, dat de hele lijst, met uitzondering van niemand, geplaatst zou worden in het Boek der eeuwen. Een ieder kan het lezen. Een ieder moet het lezen. Waartoe? Om stil te staan bij het heilsgebeuren des Heeren. Bij de heilsdaad des Heeren. Jezus Christus is afgedaald in het gevallen menselijke geslacht. Hij is ingekomen 'in'. Ingeschreven 'als'. Als kind van Abraham. Als zoon van Manasse. Als afstameling van Tamar, van Rachab. Welk een liefde. Hij schaamde Zich er niet voor: "Adam Zijn vader en Eva Zijn moeder te noemen". Openlijk wordt dit door Hem beleden. Hierin schittert nu Zijn zondaarsliefde. Want zó kan Hij hen alleen verlossen. Zó alleen kan

Hij de val en de vloek der zonde wegnemen. Vandaar dat de apostel Paulus kan schrijven: "Hij, geworden uit een vrouw, is geworden onder de wet, opdat God degenen, die onder de wet waren, verlossen zou en opdat wij de aanneming tot kinderen verkrijgen zouden". Galaten 4 : 4, 5.

Onder de wet werd Hij gesteld om door Zijn leven aan de eisen der wet te voldoen. Tevens zou Hij door Zijn bloedstorting en dood die genade verwerven, om te verlossen van de vloek der wet. Nu die genade schittert en zal schitteren de eeuwen door in Zijn machtig, heilaanbrengend verlossingswerk. In de vastlegging van Zijn geslachtsregister in Gods Woord spreekt dit. Licht het verzekerd. Hij zoekt en zaligt, dat verloren is. In Mattheüs I ligt ook vast, dat Hij het alleen is, Die zaligen kan. Door Hem alleen is het werk der zaligheid en Hij Zelf is alleen de zaligheidsgrond. Met Zijn werk, met Zijn Persoon kan men bestaan voor Gods Aangezicht. Hebt U er behoefte aan? Zonder de kennis van onze verdoemelijkheid en van ons leven onder de heerschappij der wet is er geen behoefte aan Jezus als Middelaar en Verlosser. Zijn onze ogen opengestaan, door de ontdekkende genade van Gods Geest, voor onze hopeloze staat, wat biedt dan het eerste hoofdstuk van het Nieuwe Testament een heerlijke troost. Door Zijn geboorte is Hij onderworpen aan Gods wet. En dat niet voor Zichzelf. Voor Zichzelf was dit niet nodig. Hij was rein en Hij bleef rein.

Geen enkele smet der zonde was bij Hem. Het kwade bleef Hem vreemd. Geheel onbekend. Hij werd onder de wet gesteld voor anderen. Voor Abraham, voor Rachab de hoer, voor Ruth de Moabietische. Voor mensen, die zuchten onder de wet. Hij daalt af. Hij is afgedaald om te verlossen, om op te heffen. Om te plaatsen in de rij, in het gezin van de kinderen Gods. Wat brengt Zijn genade niet tot stand. Hoe groot is Zijn liefde. Gaat de menswording van Jezus Christus, gaat Zijn geslachtsgang nu voor U leven? Laat het U niet meer koud? Ergert U Zich niet meer aan Zijn geslachtsweg? Spreekt er zaligheid voor U in? Gaat er een heilsdeur voor U open?

Voor Jozef, ook genoemd in de geslachtslijst, was dit het geval. De naam Jezus werd door hem gespeld. Naar de betekenis van die naam ging hij verlangen. Naar het zaligmaken van de zonden zag hij uit. Maria kon hij niet meer verlaten. Hij hing haar aan, om het Kind. Hij wilde zijn bij het Kind. Het nog niet geboren Kind werd zijn Jezus. Zijn zaligheid. Zo werkte de Geest en zo is het nog het doel van de Geest om Christus Jezus de Heere te verheerlijken. En bij het lezen, het overdenken van Mattheüs I het hart in vlam te zetten. In ootmoed en aanbidding te brengen bij de kribbe van Bethlehem. Hij, Jezus Christus gekomen in mijn verlorenheid. Hij geboren voor mijn verlorenheid. Tot mijn behoud. Tot mijn eeuwige zaligheid. Dat geloofsperspectief komt er door het verstaan van de betekenis van Mattheüs I vers 17. Daar staat geschreven: Al de geslachten dan van Abraham tot David, zijn veertien geslachten; en van David tot de Babylonische overvoering zijn veertien geslachten en van de Babylonische overvoering tot Christus zijn veertien geslachten". In dit vers nu wordt aangegeven, dat heel de geschiedenis van Abraham tot Jezus in drie perioden ingedeeld wordt. Elk van veertien geslachten. Er zijn dus driemaal veertien of, en zo kan het ook gelezen worden, drie maal tweemaal zeven of zesmaal zeven geslachten. Het is niet gezocht, wanneer gesteld wordt, dat door de mededeling van Mattheüs gesteld kan worden dat de geschiedenis van Israël verliep voor Christus' komst in zes wereldweken. Met Jezus' komst is de zevende week aangebroken en daarmee de definitieve sabbath. Zoals de schepping van de wereld uitliep op de sabbath, zo eindigt Jezus wordingsgeschiedenis in de rust. Rust verworven voor en geschonken aan zondaren. Sabbathsvrede voor vermoeiden. Voor beladenen. Voor ongetroosten.

Ds. M.C. Tanis.

Vreedzamen

Er is sprake van een algemene roep om vrede

in de wereld. Opgelucht wordt er adem gehaald nu er in meerdere landen van Oost-Europa meer vredelievende mensen aan het bewind zijn gekomen. Er lijkt een einde gekomen te zijn aan terreur en schrikbewind. Onrechtmatige opsluiting en onrechtvaardige veroordeling lijken tot het verleden te behoren. Er is meer godsdienstvrijheid gekomen. Er mogen Bijbels en op Gods Woord gegronde boeken worden ingevoerd. Dit hoeft niet meer in het geheim te gebeuren. Het valt niet te ontkennen dat het voor die landen en volken een verbetering is in vergelijking met het verleden. Een meer vreedzaam bewind is aan de macht gekomen. Maar is hier sprake van vreedzaamheid zoals de Bijbel erover spreekt? We lezen in Mattheüs 5 : 9: "Zalig zijn de vreedzamen; want zij zullen Gods kinderen genaamd worden." Deze vreedzamen zijn uiteraard geen mensen die om het minste of geringste opvliegen. Hier worden geen mensen bedoeld die slechts een kleine aanleiding nodig blijken te hebben om soms jarenlang met een ander op voet van oorlog te verkeren. Geen mensen die zomaar in brand staan als ze maar denken dat hen een klein onrecht wordt aangedaan. Ook worden geen personen bedoeld die alles maar goedvinden, met iedereen goede vrienden kunnen blijven. Die hiervan uitgaan dat je moet leven en laten leven. Die toegeeflijk zijn omdat ze bang zijn voor twist. Die er blij van geven een zwak karakter te hebben. Die nooit eens flink optreden. De wereld noemt zulke mensen vaak vreedzaam, maar zij zijn het niet. Vreedzaam wil niet zeggen dat wij iedereen in zijn waarde laten, zoals dat tegenwoordig wordt gesteld door velen. Een christen zou dan andersdenkenden niet moeten proberen te overtuigen. Hij heeft zelf het recht een bepaalde overtuiging te hebben, maar mag een ander het recht niet ontzeggen een andere overtuiging te huldigen. Het wordt in onze dagen vaak zo gesteld dat iedere godsdienst toch wel een kern van waarheid bevat. Volgens velen mag het niet meer uitgedragen worden dat Christus de enige en volkomen Zaligmaker is, dat Hij de enige Vredesvorst is, dat Hij de Weg, de Waarheid en het Leven is. Toch geldt dit onverminderd. Het dient dan ook beleden te worden in een zogenaamde verdraagzame wereld. Dit kan weleens moeilijk worden. Nu is het nog zo dat in de ziekenhuizen waar wij komen op de zaal hardop gelezen en gebeden kan worden. Hoe zal dit in de toekomst worden? Er zijn al ziekenhuizen in ons land waar dit niet meer mag. De reden is dat het christendom niet mag worden opgedrongen. Ieder moet zogenaamd in zijn waarde worden gelaten. Toch is het niet zo dat ieder zelf maar moet weten wat hij al of niet gelooft. Vreselijk is het een ander met rust te laten terwijl hij voortgaat op een weg die leidt naar het eeuwige verderf. Als u iemand in een brandend huis ziet, zult u dan niet alles in het werk stellen om die persoon eruit te krijgen? Als hij in dat huis ligt te slapen, dan moet hij gewekt worden opdat hij eruit zou komen en niet zou verbranden. Zo is het geestelijk ook. Onbekeerden, welke overtuiging zij dan ook aanhangen, moet gepredikt worden dat er maar een weg is tot behoud. Het is noodzakelijk wederom geboren te worden. Het is nodig de Zaligmaker te leren kennen. Vreedzame mensen in de bijbelse zin van het woord spreken in bewogenheid met anderen. Eigenlijk staat er volgens de grondtekst in Mattheüs 5: "vredemakers of vredestichters". Zij spreken van een Vredesvorst, die als een vredeverstoorder gerekend wilde worden in plaats van Zijn Kerk. De paradijsvrede is in Adam verstoord. De wapenen van verzet zijn opgenomen tegen God. Het ontbrak de mens aan niets. Hij was gesteld in de hof van Eden. Daar heerste vrede met God en vrede met de naaste en vrede in het hart. De gevallen mens is niet vreedzaam, maar oorlogszuchtig. Hij doet niets liever dan onenigheid aanrichten. Hij is geneigd te geloven wat anderen over hem zouden verteld hebben. Zulke geruchten worden doorgaans niet onderzocht, maar lichtvaardig geloofd. Wat oorblazers zeggen wordt doorgaans zonder meer voor waarheid aangenomen. Achterklap wordt geloofd. Het is enkel genade wanneer hier een afkeer van wordt gewerkt. Het is de verhoogde Vrede-

vorst. Die naar het eeuwig en vrijmachtig welbehagen Gods, door Woord en Geest gaat ontdekken aan de opstand in het binnenste, gaat leren dat de mens wel de vrede heeft verbroken, maar nooit meer kan herstellen, opdat er in die weg plaats gemaakt zou worden voor Zijn werk. Waar van de mens uit geen herstel mogelijk was, heeft God van eeuwigheid die weg uitgedacht, waarin met behoud en opluistering van al Zijn heerlijke deugden, Zijn volk hier een beginsel van vrede zou mogen ervaren en eenmaal een eeuwige en volmaakte vrede deelachtig zou worden.

Zo komt er niet alleen ontdekking aan het verbreken van de vrede, maar ook een zoeken en vinden van de vrede bij de Vrededorst. Hij maakt van vredeverstoorders vredestiters. Zij gaan in beginsel onnodige twisten vermijden. Dit wordt praktijk in het gezin, in de familiekring, in de gemeente, op het werk of waar zij ook verkeren. Vreedzaam zijn betekent niet dat er geen strijd komt. Er staat immers in Mattheüs 10 : 34: "Meent niet, dat Ik gekomen ben om vrede te brengen op de aarde; Ik ben niet gekomen om vrede te brengen, maar het zwaard." Het Evangelie van vrije genade is niet naar de mens. Het ontnemt de mens alles. De mens wordt op het diepst vernederd, ook de godsdienstige mens en de Heere op het hoogst verheerlijkt. Op de prediking van het Evangelie van vrije genade volgt onenigheid en vervolging. De eigenlijke oorzaak daarvan is niet Christus, Die de Vrededorst is, of Zijn Evangelie, want het is een Evangelie des vredes, maar de moedwil van hen die het verwerpen, en de gelovigen haten en vijandig vervolgen. Wie vreedzaam wordt gemaakt raakt familieleden en vrienden kwijt. Zij voelen zich niet meer bij zo iemand thuis. Hij is zo anders gaan denken, leven en spreken. Zij blijven vanzelf al meer weg. Het Woord trekt scheidslijnen. Weet u hiervan in uw leven? Hoeveel familieleden, vrienden en kennissen bent u al kwijtgeraakt? De waarheid en de leugen verdragen elkaar niet. Het is niet zo dat de waarheid en de leugen evenveel recht zouden hebben. Hier geldt: wee u als u met alle mensen op goede voet staat. Wee u als er sprake is van een onheilge vrede met haters van God en Zijn Woord. Zo'n vrede is de Heere een gruwel. Wie lauw is zal uit Zijn mond worden uitgespuwd. Gods kinderen zijn vroegere vrienden en familieleden kwijtgeraakt. Maar anderen zijn er voor teruggekomen. Vreemd wordt eigen en eigen wordt vreemd. "Ik ben een vriend, ik ben een metgezel van allen die Uw Naam ootmoedig vrezen en leven naar Uw Goddelijk bevel." "Vreedzaam" wil zeggen dat men door genade vrede wil stichten waar oorlog is. Oorlog tussen God en de ziel van de naaste. "Vreedzaam" betekent gebed voor de naaste dat hem de wapenen van verzet uit handen zouden worden genomen opdat hij ook iets van die wonderlijke vrede zou leren kennen. "Vreedzaam" houdt in dat er in beginsel een einde is gekomen aan de ergste tyrannie die er is, namelijk de heerschappij van de duivel en de zonde. Dan begeert men de valse vrede van hen die leven in de wereld te verstoren. Ook een godsdienstige vrede die rust op een prediking van "vrede, vrede en geen gevaar". Er kan geen vrede zijn zonder waarachtige wedergeboorte en bekering. "Vreedzaam" betekent niet dat er bij twist geen recht gedaan zou mogen worden. Een zaak dient wel degelijk uitgezocht te worden. Maar niet met het doel dat we zelf gelijk krijgen.

Wel met het doel dat de vrede hersteld zou worden. Is een zaak dan eenmaal uitgezocht en de vrede hersteld, dan dienen "vreedzamen" nooit meer op die zaak terug te komen.

Daar is heel wat voor nodig. Want de mens is geneigd bij een nieuwe kwestie terug te grijpen op vorige twistpunten. Dat maakt echter de zaak alleen maar erger. Waar genade beoefend mag worden is er de begeerte n een rechte weg vrede te stichten.

Zulke vredestiters ontmoeten veel tegenstand in deze wereld. Ook veel verzet in het oude bestaan dat zij met zich om blijven dragen tot aan hun laatste snik. Eenmaal zal de volkomen zaligheid hun deel zijn: "Zalig

zijn de vreedzamen; want wij zullen Gods kinderen genaamd worden."

Ds. A. van Heteren,
Werkendam.

Doornspijk

Bevestiging en intrede van ds. D. Slagboom

In 1933 werd de gemeente te Doornspijk geïnstitueerd. Het begin was klein. We hebben er, nu al lang geleden, verschillende jaren gecatechiseerd en gepreekt, begrafenissen geleid en huwelijken bevestigd en allerlei lief en leed meegemaakt. Ds. J. van Doorn, een eenvoudige en getrouwe dienst-knecht des Heeren kwam en dat was het begin van de groei van de gemeente. Het kerkgebouw moest worden vergroot. Na tien jaren ging ds. Van Doorn de eeuwige rust in. Hij werd in Doornspijk begraven. Na hem kwamen ds. P. van Zonneveld en ds. J.H. van Dijk. Onder ds. Van Zonneveld werd er een nieuw kerkgebouw in gebruik genomen, de Rehoboth-kerk. Ds. van Dijk ging een half jaar geleden, naar Zaamslag. De kerkeraad bracht een beroep uit op ds. D. Slagboom van Katwijk aan Zee, die al gauw dit beroep met volle vrijmoedigheid aannam. De Heere heeft dus in allerlei opzicht ruimte gemaakt. Daaraan herinnert de naamgeving van het kerkgebouw, maar dat blijft van kracht.

Vrijdag 19 januari j.l. was de dag van de bevestiging en intrede. Er werden twee afzonderlijke diensten gehouden en wel in het kerkgebouw van de Ned. Herv. kerk, dat al vaker voor bijzondere gelegenheden beschikbaar werd gesteld.

De bevestigingsdienst begon om 3 uur n.m. Er was grote belangstelling voor. In de dienst ging voor ds. ir. J. Slagboom, de oudste zoon van ds. D. Slagboom. Hij is op de zendings-akker in Zuid-Afrika werkzaam en is ter gelegenheid van het vertrek van zijn ouders uit Katwijk naar Doornspijk voor een bezoek van negentien dagen overgekomen. Als dit blad verschijnt is hij als het goed is weer op zijn arbeidsveld terug. Indertijd is hij uitgezonden door de kerk van Heerde. Toen heeft zijn vader de bevestigingsdienst geleid. Nu mocht de zoon zijn vader in het ambt te Doornspijk bevestigen.

Er gingen vele gedachten door ons heen. We zagen het als een bijzonder voorrecht een zoon te mogen hebben die ook het evangelie van vrije genade mag verkondigen. We stelden ons voor dat het op vader en zoon en moeder nog veel meer indruk heeft gemaakt. De jonge ds. Slagboom beklom de hoge kansel, liet zingen Ps. 113 : 1 en 2, sprak votum en groet uit, las van de Dordtse Leerregels, hoofdstuk I, artikel 3, gaf te zingen Ps. 135 : 12 en las Colossenzen 4 : 1-6. Hij noemde zijn tekst Colossenzen 4 : 3: Biddende meteen ook voor ons, dat God ons de deur des Woords opene, om te spreken de verborgenheid van Christus, om welke ik ook gebonden ben. Hij gaat voor in gebed. We zingen Ps. 119 : 3, 65 en 67. Infussen wordt er voor de kerk gecollec-teerd.

Toen kwam de preek. Na een inleidend woord kwam de bevestiger met de hoofdgedachte van de preek: Een geopende deur voor het Woord, waarbij drie zaken de aandacht vroegen: 1. een biddende gemeente, 2. een afhankelijke dienaar, 3. een helpend God.

In Colosse was een jonge gemeente. Paulus heeft er belangstelling voor. Hij weet wel ongeveer wat er gaande is. De Heere werkt er, maar er zijn ook zorgen wegens vijandschap en dwaalleer. Dat is nog altijd zo, ook in Doornspijk. Waar de Heere werkt komt tegenstand.

Colosse had zijn eigen dienaar: Epafra. Paulus geeft pastorale adviezen: Houdt sterk aan in het gebed. Hoe zal het werk doorgaan als er geen gebed is? Daarin is de toegang tot de troon der genade.

Biddende meteen ook voor ons. Paulus kan niet meer doen. Hij is gevangen. Hij kan een brief schrijven, meer niet. Het gaat om wat God alleen kan werken. Vandaar: biddende voor ons en voor anderen. In het gebed mogen de mensen de handen vouwen. De gemeente Doornspijk moet ook voor de nieuwe dienaar bidden. Wat kan hij als hij niet wordt opgedragen aan de troon der genade?

Er is, figuurlijk gesproken, een muur. B.v. als de dienaar een preek moet maken. Er moet een biddende gemeente achter staan. Spreker wekt de gemeente, ook de jeugd op tot gebed, opdat de deur van de troon der genade open moge gaan. U mag steeds weer vragen: Help hem toch. Steeds bij alle arbeid. Ook als er zorgen zijn in de pastorie. Steeds moet de bede zijn dat de Heere de deur wil openen.

Paulus voelt daarin zijn afhankelijkheid. Hij kan het zelf niet. Hij was dienaar van het Woord. Dat is een verantwoordelijk werk. Hij vindt zich voor een gesloten deur. Hoe zal het Woord voortgaan als er een muur is en de deur gegrendeld is? Er kan onverschilligheid zijn, vijandschap, ook vriendelijkheid. De deur moet opengaan. Paulus vraagt te bidden opdat God de deur des Woords opene. Bij het maken van een preek kan de deur op slot zitten. Dan moet een dienaar zelf op de knieën. Het gebed van de gemeente is nodig, ook om te vragen of de Heere de harten wil openen.

Een afhankelijke dienaar vraagt: bidt voor ons.

Paulus weet dat er een helpend God is. Tot zijn vader zegt de prediker: vader, de Heere heeft u nog nooit beschaamd. De Heere alleen kan ingang doen vinden. Hij kan de deur openen wanneer het gebed komt tot Hem Die op de troon zit. De deur heeft scharnieren. Dan vallen de belemmeringen bij het maken van een preek weg. Dan kan Paulus preken de verborgenheid van Christus. Wat verborgen is zie je nog niet. De tijd moet rijp zijn. Het Woord is ook tot de heidenen gegaan, naar Gods Woord. Ook tot Doornspijk. Het moest eerst voor Paulus opengaan. Dat doet de Heere nog. Dan mag de dienaar de Christus uitstallen. De Heere maakt plaats voor Christus.

Paulus schrijft in 1 Corinthe 16, dat de Heere een deur geopend heeft. Zo mocht hij het evangelie van Christus verkondigen. De Heere komt erin mee. Ook Johannes spreekt van een geopende deur.

Gemeente van Doornspijk, u krijgt een nieuwe dienaar. Hij is afhankelijk. Hij heeft het gebed nodig. Opdat mensen bekeerd worden en Christus geopenbaard wordt.

Het is een woord voor ons allen. We hebben een muur in het hart. Door eigen schuld. Gelukkig wanneer men zo gaat bidden. Het gaat om Gods eer. Uit Hem, door Hem en tot Hem zijn alle dingen. Amen.

We zingen Ps. 40 : 5. Hierna leest de bevestiger het formulier. Hij stelt de vragen die duidelijk worden beantwoord met het bekende: ja ik, van ganser harte. We zingen staande Ps. 132:6. Ds. Slagboom jr. spreekt zijn vader en de gemeente toe. Hij leest het laatste gedeelte van het formulier en eindigt met dankgebed. Na het zingen van Ps. 90:9 legt de bevestiger de zegen op de gemeente.

Velen spoeden zich naar huis. De gasten komen samen in het verenigingsgebouw, waar koffie en een broodmaaltijd worden aangeboden. Ook de familie Slagboom bevond zich onder de vele aanwezigen. Er waren bekenden uit allerlei gemeenten. We zagen vrienden o.a. uit 's-Gravenzande, Dordrecht, Urk, Barendrecht en Katwijk aan Zee. We hebben velen de hand kunnen drukken. Er waren vele predikanten, van wie sommige uit andere kerkverbanden. Het doet goed elkaar steeds weer bij bijzondere gelegenheden te mogen ontmoeten.

Allen gingen tijdig voor de avonddienst naar het kerkgebouw. Er was voor deze dienst nog groter belangstelling dan voor de bevestigingsdienst, wat in de regel het geval is.

Ds. Slagboom sr. liet zingen Ps. 65 : 1 en 2. Na votum en groet las hij de twaalf artikelen en Jesaja 61. Toen ging hij voor in gebed. We zongen Ps. 89 : 6, 7 en 8. Er werd intussen gecollec-teerd.

Ds. Slagboom ging preken over Lukas 4 : 19e: om te prediken het aangename jaar des Heeren.

Hij wijst erop dat de Heere hen aan elkander verbonden heeft. Hij mag het Woord bedienen. Op een avond als deze is er veel belangstelling. Waarom gaat het? Om de boodschapper of om de boodschap van Hem Die centraal staat?

Alleen het zaligmakend geloof geeft uitzicht. We worden gewezen op Hem, de Knecht des

Heeren, de Heere van al Zijn knechten. In dit gedeelte staat dat de ogen van allen op Hem gericht waren. Dat is het enige wat we nodig hebben.

Spreeker bepaalt ons bij: *De boodschap van het aangename jaar des Heeren* en vraagt aandacht voor 1. de aanstelling, 2. de inhoud, 3. de zegen.

De Heere is in de synagoge te Nazareth. Hij alleen wordt genoemd. Hij is gekomen door de Heilige Geest. Die drijft Hem steeds.

Allen kennen Hem in de synagoge. Hun belangstelling zal zijn getrokken. Hij eert de sabbath, de dienst des Heeren in het leerhuis van Gods Woord. Als naar gewoonte gaat Hij op. We zijn nooit te veel daar waar de Heere spreekt. Hij is de Leraar in dat leerhuis, waar het Woord zo weinig recht wordt gebracht. Hij, de Gezalfde van de Vader, krijgt de rol van Gods Woord. Na Wet en gebed komen de profeten. De Heilige Geest leidt Hem en Hij leest staande met diepe eerbied het woord van Jesaja 61, waarin Hijzelf is, wat Zijn profetische programma bevat. Lukas legt de nadruk op de publieke arbeid. Hij is gezonden om te prediken het aangename jaar des Heeren. Ongetwijfeld hebben we hier de herinnering aan het jubeljaar, het jaar van de vrijlating, het 50e jaar. Het is het rustjaar, teken van de rust. In het jubeljaar werden de verbroken verhoudingen hersteld. De slaven werden vrijgelaten, de schuldenaars van hun schuld bevrijd, de gevangenisdeuren gingen open. De ramshoorn kondigde aan dat het jaar gekomen was.

De Heere Jezus Christus, als Hij in de synagoge van Nazareth is, weet: de ramshoorn heb Ik in Mijn hand. Ik ben geroepen om te prediken het aangename jaar des Heeren. Christus geeft uitzicht. Het is hopeloos. De profeet gaat prediken dat het jubeljaar vervuld is, niet in de terugkeer uit de ballingschap, maar in Christus Jezus, Die gekomen is om te prediken het aangename jaar des Heeren. Het gaat om de geestelijke nood.

Hij is aangesteld door de Vader. De Geest des Heeren Heeren is op Hem. Hij is de Gezalfde Gods. Uit het vrije welbehagen.

Wie zijn wij! Dat zal een dienstknecht beleven: door de Geest bediend te moeten worden. Dan mogen ze prediken als heraut van de Koning, één met de Koning Zelf.

Het is de opdracht het evangelie te prediken waar ze worden gezonden. Het is een groot wonder dat Jezus Christus van God gezonden is. Eeuwig gelukkig zijn we wanneer we daar iets van verstaan.

De inhoud spreekt hier: het aangename jaar des Heeren. De Prediker verklaart Zijn eigen prediking. Hij is er één mee. Hij staat centraal. Heden is deze Schrift in uw oren vervuld. Hij stond te lezen en ging zitten verklaren.

De uitdrukking: heden is deze Schrift enz. zegt; dat aangename jaar is in Mij vervuld: vrijlating van gebonden en enz. Het is de tijd der genade.

Christus wijst naar Zichzelf als de centrale inhoud van de boodschap. Het jubeljaar begint met de Grote Verzoendag. De oorzaak van alle nood ligt in de zonde, in de schuld. Die dat gevoelt spreekt van *mijn* schuld, och wierd *mijn* ziel door U gered.... Het is een gezegende zaak wanneer dit in het leven van een dienstknecht mag worden verstaan. De zonde moet worden verzoend. Anders kunnen de verhoudingen niet worden hersteld. Daarom is Christus de centrale inhoud van de boodschap.

Kent u dat uitzien naar de toepassing voor uzelf? Hij is arm geworden voor armen enz., een lijdende Borg en Zaligmaker. Hij is vernederd, maar ook verheerlijkt en heeft de Zijnen meegenomen.

Gemeente, luister nooit naar de boodschap die bij de mens begint. Er moet aan de gerechtigheid Gods worden voldaan. Die andere boodschap is arm. Daaraan heeft een arme, een gevangene niets. Maar op de boodschap van het aangename jaar des Heeren rust zegen.

Nazareth heeft de boodschap niet verstaan, gaat eraan voorbij. Wij zijn verantwoordelijk. Zo gij Zijn stem dan heden hoort....

Hij wordt uitgeworpen, maar het smart Hem in Zijn hart. Hij ontkomt aan hun handen. Hij gaat Zijn weg als de vernederde Heere Jezus Christus, als de Knecht des Heeren om

te betalen voor de schuld. Het jubeljaar breekt in Hem aan. Door Zijn Geest gaat Hij harten verbreken.

Het aangename, het aannemelijke jaar des geloofs breekt aan, het jubeljaar der bevrijding. Vijftig jaar duurde het, maar nu mogen we zeggen: Nooddriftigen zal Hij verschonen..... Hij brengt sieraad voor as..... Vrolijkheid, wanneer er kracht van Christus zoenbloed uitgaat. We worden een goede gemeente, wanneer dat het geval is. Het wonder van vrije genade blijft over. Amen. Na het zingen van Ps. 85 : 1 volgt het dankgebed. Dan zingen we nog Ps. 69 : 14. Dan is er gelegenheid om toespraken te houden.

Achtereenvolgens wordt het woord gevoerd door de Burgemeester namens de burgerlijke gemeente Elburg, ds. B. Bijleveld als consulent en namens de classis Zwolle, ds. G. Blom namens de kring van vrienden van Bewaar het Pand, ds. J.H. van Dijk als vroegere predikant van Doornspijk en br. M. Bijl namens de kerkeraad. Deze laat staande toezingen Ps. 37 : 2.

Ds. Slagboom spreekt nog een kort slotwoord. Hij eindigt met de woorden van Psalm 32 : 8: Ik zal u onderwijzen en u leren van de weg die gij gaan zult; Ik zal raad geven. Mijn oog zal op u zijn.

Daarna zingen we Ps. 68 : 17 en dan legt ds. Slagboom voor de eerste maal als eigen die-naar de zegen des Heeren op de gemeente.

Het kerkgebouw stroomt leeg. Velen komen nog samen in het verenigingsgebouw voor een kop koffie (en een broodje). Velen maken geen haast om weg te gaan. Er heerst een goede geest. Het was een goede dag, waarin de Heere nog toonde te willen gedenken. Er is veel dat met zorg moet vervullen, ook veel dat moet veroordelen, maar de prediking is er nog van het aangename jaar des Heeren. We hopen dat het voor velen, vooral voor de gemeente van Doornspijk en de familie Slagboom een onvergetelijke dag blijft.

Het was tenslotte net als met een ontmoetingsdag, dat ieder weer heengaat naar zijn eigen bestemming.

B.

Zorg ten leven

voor mensen met een erfelijke handicap

De Vereniging Gehandicaptenzorg van de Gereformeerde Gemeenten "Helpende Handen" is zeer actief werkzaam. We hebben meer dan eens in ons blad gewezen op de activiteiten van deze vereniging. Dat willen we ook nu doen in verband met de uitgave van een boekje onder bovengenoemde titel, die duidelijk aangeeft waar het hier om gaat. Onder onze lezers zullen er ook wel zijn die weten gehandicapt te zijn of die een gehandicapt kind bezitten.

Het bestuur van de vereniging schreef ons o.a.: "Naar aanleiding van vragen van ouders rondom erfelijkheidsonderzoek en prenatale diagnostiek en de ontwikkelingen in de zorg voor mensen met een handicap meenden wij er goed aan te doen, als vervolg op onze eerdere uitgave "Een handreiking", een boekje te verzorgen over dit specifieke thema."

Verder deelt het bestuur mede, dat het boekje in de boekhandel en via het landelijke bureau, Houttuinlaan 7, Postbus 404, 3440 AK Woerden, tel. 03480-24192 verkrijgbaar is. De prijs is voor leden van de vereniging f 7,50 en voor niet-leden f 10.-.

Het boekje bevat een *Ten geleide* van ds. J.S. van der Net, voorzitter van de vereniging en verder de volgende artikelen:

Ds. D. Rietdijk: De mens als beeldrager van God,

H. Schippers: Menselijke verantwoordelijkheid en Gods voorzienigheid,

Dr. R. Seldenrijk: Erfelijkheid,

G.J.M. Moens: Erfelijkheidsonderzoek en prenatale diagnostiek,

Dr. R. Seldenrijk: Ethische gegevens rondom erfelijkheid en voortplanting,

A. Schreuder: Christen-zijn in een veranderende gezondheidszorg,

A.J. van der Bijl: Zorg om maatschappelijke ontwikkelingen,

J. Alderliesten-Bode en P.A.J. van Dijke-Reijnhoudt: Aanvullende verantwoordelijkheid.

In zijn *Ten geleide* schrijft ds. Van der Net o.a. het volgende:

"Mensen die in hun gezin of familie te maken hebben met een handicap komen steeds vaker in aanraking met vragen rondom prenatale diagnostiek en erfelijkheidsonderzoek. Veelal gaat het om ingrijpende en moeilijke vragen. Binnen de Vereniging 'Helpende Handen' merken we hoe zij worstelen met de vraag of het gebruik maken van moderne medische technieken wel in overeenstemming kan zijn met het leven naar de geboden des Heeren. Het bestuur van de Vereniging heeft aan de commissie 'Visie', die eerder onze uitgave 'Een Handreiking' verzorgde, gevraagd een boekje over deze problematiek samen te stellen. Het bestuur hoopt dat het tot steun zal zijn bij het denken en praten over de genoemde vragen. Wij zijn er diep van doordrongen, dat we niet veel meer kunnen doen dan informatie verstrekken. Beslissingen zullen altijd door ieder persoonlijk voor het aangezicht van de Heere genomen moeten worden. Ook daarop wordt in dit boekje gewezen."

Tot zover de Voorzitter van 'Helpende Handen'. We brengen dit boekje gaarne onder de aandacht van onze lezers.

B.

Voor de jeugd

Nehemia 90.

"Gij zijt die HEERE alleen, Gij hebt gemaakt de hemel, de hemel der hemelen, en al hun heir, de aarde en al wat daarop is, de zeeën en al wat daarin is, en Gij maakt die allen levend; en het heir der hemelen aanbidt U.....".

Neh. 9 : 6.

Beste jongelui!

We hebben de vorige keer deze tekst ook al afgeschreven, doch zijn toen aan de behandeling niet toegekomen. Mogelijk hebben jullie er zelf al wel over nagedacht. Dan zou je met mindere dingen bezig hebben kunnen zijn. Want waar kun je beter mee bezig wezen, dan met het Woord van God. Dat heeft tenslotte alleen waarde voor de tijd en de eeuwigheid.

Het is niet de bedoeling dat we het nu weer afgeschreven vers uitputtend gaan behandelen. Want wat is uitputtend? Dat zou ten enenmale niet mogelijk zijn. Het volk wordt er in voorgegaan om God groot te maken. Het zou te wensen wezen als alles wat er in deze lofverheffing omtrent God geschreven staat, weerklank zou mogen vinden in ons hart. Het hele gebed is eigenlijk een belijdenis. Je zoudt het met één regel weer kunnen geven: De goedertierenheden des HEEREN roemen tegen een welverdiend oordeel. Dat zullen we steeds weer bemerken, als we gewoon gaan lezen wat er staat:

Gij zijt die HEERE alleen, namelijk Die te prijzen zijt tot in der eeuwigheid. Niemand is met Hem te vergelijken. Hij is de almachtige Schepper van hemel en aarde. Hij is het die hemel, zee en aarde, eerst schiep en sinds bewaarde. We weten het wel. Ik vlei mij echt niet met de gedachte dat ik nieuwe dingen jullie voordraag. Toch is het de moeite waard om er over na te denken, iedere keer weer. Want we geloven dat er drie hemelen zijn. Dat is de wolkenhemel, de sterrenhemel en de hemel der hemelen. Dat is de derde hemel, waar Paulus in opgetrokken is geweest, waaromtrent hij verhaalt, dat hij onuitsprekelijke dingen gezien heeft, die een mens niet geoorloofd zijn uit te spreken. Want als hij daarover zou gaan spreken, zouden de woorden er gewoon niet voor te vinden zijn, om de heerlijkheid van deze heilige woonstede Gods, ook maar bij benadering weer te geven. Het gaat alle verbeelding te boven, ook alle beschrijving. Datgene wat er van beschreven staat, is ook steeds maar gebrekkig voorbeeldig. Het wordt daarom in verschillende beelden weergegeven. Zij vulen elkander aan. Het is goed om datgene wat de bijbel verhaalt over het nieuwe Jeruzalem, en de nieuwe aarde onder de nieuwe hemel, te overdenken. Het kan alleen, als we daarbij door de Geest Gods geleid worden, maar leiden tot grootmaking van God en tot kleinmaking van de mens. Hij is die eeuwige God, die de hemel en de hemel der hemelen

gemaakt heeft. En dat staat er nog bij: "en al hun heir". Dat zijn alle legers die er in de hemel zijn, en die er aan de hemel zijn en ook al datgene wat door de hemel vliegt, voor zover wij dat kunnen zien, terwijl er ook nog zoveel is, wat wij niet zien. Ik denk o.a. aan al de engelen. Het is een ontelbare schare van gediensstige geesten, die tot dienst uitgezonden worden, van al degenen die de zaligheid beërven zullen. Elk kind van God wordt net als die arme Lazarus door de engelen opgehaald en thuisgebracht. Wie kan het vatten? Iedereen zal moeten zeggen: Als ik dit, voor het natuurlijke oog onzichtbaar wonder, omvatten wil, staat mijn verstand vol eerbied stil. "En al hun heir". Hoeveel vogels zijn er niet, die door de lucht vliegen? En dan bedoel ik niet die verschrikkelijke kunstvogels - vliegtuigen - maar die schone vogels die God geschapen heeft op de vijfde dag in een onvoorstelbare verscheidenheid. Daarbij komen ook nog al de insecten. Hoe meer men aan al deze dingen denkt, hoe meer het gaat duizelen. Alles roept Zijn grootheid uit. Zon, maan, sterren enz., het hoort er allemaal bij. Hij heeft niet alleen de hemelen gemaakt met al hun heir, maar ook de aarde, met alles wat er op is. Bergen en dalen, landen en zeeën. Grote en kleine bomen. Een pracht van bloemen en ik weet niet hoeveel soorten gewassen. Jullie begrijpen wel, als je niet met je ogen in je zak loopt en je verstand niet op nul hebt gezet, dat alles wat de HEERE alleen gemaakt heeft, ons een eindeloze variatie te zien geeft.

De zeeën worden apart genoemd. Dat zijn de onafzienbare oceanen met ongekeerde diepten. Ik heb wel eens gelezen dat de diepste zeeën wel 20.000 meter diep zijn. Ik heb het niet nagemeten. Wie zou het kunnen. Wie zal zeggen wat er in die zeeën leeft. Aan grote gedierten, die misschien nog nooit gezien zijn, en ook aan kleine gedierten. Aquariums geven er wel eens iets van weer. Doch zij benaderen met z'n allen de werkelijkheid niet. Ook hier kan alleen maar gezegd worden: God is groot en wij begrijpen het niet.

Hoe groot zijn HEER' Uw werken

Hoe ver gaat Uw beleid?

Gij stelt met mogendheid

Elk deel zijn juiste perken.

Een ziel, aan 't stof gekluisterd,

Beseft Uw daden niet.

Geen dwaas weet wat hij ziet.

Zijn oordeel is verduisterd.

Hoe dwaas is de mens, die nog gelooft in een evolutietheorie. Hij ziet de dingen wel, doch hij weet niet wat hij ziet. Hij ziet Gods hand in al deze dingen niet. Hij ziet niet wat die dichter zag, toen hij getuigde:

Des HEEREN werken zijn zeer groot

Wie ooit daarin zijn lust genoot

Doorzoekt die ijd'rig en bestendig.

Zijn doen is enkel majesteit

Aanbiddelijke heerlijkheid,

En Zijn gerechtigheid onendig.

En Gij maakt die allen levend. Dat is een wonder apart. Alles wat geschapen is, is door God levend geschapen, terwijl elk schepsel weer leeft op zijn eigen manier. Het gras leeft anders dan het dier. Een dier leeft weer anders dan een mens. Een vogel leeft anders dan een vis. Een luis anders dan een olifant. En ga zo maar door. Hij heeft alles niet alleen levend geschapen, doch alles wordt ook door Hem in het leven behouden en steeds weer tot nieuw leven gebracht. Op elke winter volgt steeds weer een lente enz. Als God Zijn Geest uitzendt, vernieuwt Hij het gelaat des aardrijks.

Hoe nietig is daartegenover de kundige mens. Want zo is het toch tegenwoordig? De mens kan alles, zo denkt en redeneert men. En wat nog niet binnen zijn bereik ligt, dat komt nog, zo gelooft men. Men kan een reis naar de maan maken. Doch men kan geen maan maken. Men kan een reis naar de sterren maken, doch men kan geen ster maken. Men kan van bomen planken zegen, en daarvan een huis maken. Doch niemand is in staat om een boom te laten groeien. Men kan in het kleinste zaadje het "leven" niet maken. Wat zou een "geestelijk" dode mens kunnen? De boel kapot maken, ja dat kan hij.

Misschien vindt deze of gene het al te wit zwart getekend. Want de mens kan toch ook nog wel wat goeds? Als je het zo zou willen

noemen, het mag van mij. Krachtens de algemene goedheid Gods heeft de mens, na de val nog verschillende resten van het Beeld Gods overig behouden, waardoor hij nog tot veel in staat is. Doch wie des mensen werk naast de werken Gods laat leggen, om ze met elkander te vergelijken, dan schiet van de kundigheid en de vaardigheid van de mens natuurlijk niets over.

"En het heir der hemelen aanbidt U." Welk een woord, welk een waarheid. De zon en de maan enz., alles looft de Heere. De Engelen doen dat ook. Ja, zelfs ook de duivelen, al vloeken zij. Hoe kunnen zij de HEERE groot maken? Door te erkennen dat ze uiteindelijk toch de minderen zijn. "Zijt gij gekomen om ons te pijnigen voor de tijd". Zij weten dat zij in de eeuwige poel van vuur en sulfer zullen geworpen worden. Zij geloven dat er een God is en zij sidderen. Dat is niet voor niets. Hoe zij ook te keer gaan in Gods schepping, eenmaal zullen zij voor goed ten onder gaan. Halleluja!!!!

"En het heir der hemelen aanbidt U". Ik kan dat natuurlijk uit gaan breiden. Want het zijn niet alleen de zon en de maan. Ook de wolken, de lucht en de winden. De vogels en ga zo maar door. Alles wat leeft, looft de HEERE.

En de mens? Hij vloekt de HEERE, en denkt nog dat hij groot is. Arme, arme mens, die zich nog iets verbeeldt en denkt met God te kunnen wedijveren. Arme, arme mens, die mensen aanbidt en de HEERE niet. En wat doen wij? Ontzaggelijke vraag. Ween, o mens, omdat ge een zondaar zijt. Buig u voor Hem neer, wanneer dat nog nooit gebeurd is, voor u door Hem zult worden neergeslagen. En als het eens gebeurd is, doe het steeds weer. Hij is het eeuwig waard. Daarom:

Looft den HEER', want Hij is goed;

Looft Hem met een blij gemoed.

Want Zijn gunst alom verspreid;

Zal bestaan in eeuwigheid.

Jullie aller vriend,

Ds. H.C. v.d. Ent.

Boekbespreking

Wat is hierop uw antwoord?

door ds. M.H. Sliggers.

Uitgeverij De Vuurbaak bv, postbus 257,
3770 AG Barneveld.

Dit boek handelt over de eredienst, liturgische formulieren en gebeden. In elf hoofdstukken heeft de schrijver de stof verdeeld:

1. *Komen voor Gods aangezicht*: Liturgie en eredienst 1.
2. *Juichend God ontmoeten*: Liturgie en eredienst 2.
3. *Het waarmerk van Gods genade*: De doop.
4. *De weg naar de mondigheid*: De openbare geloofsbelijdenis.
5. *Aan de tafel van het verbond*: Het avondmaal.
6. *De tweede sleutel*: De kerkelijke tucht.
7. *Verbi Divini Minister: dienaar van het goddelijke Woord*: Het ambt van de predikant.
8. *Regeerders en verzorgers*: Het ambt van de ouderling en de diaken.
9. *Het huwelijk - een instelling van God*: De kerkelijke huwelijksbevestiging.
10. *Een biddende gemeente*: De dienst van het gebed.
11. *Vrede door orde*: De kerkorde.

De hoofdstukken zijn verdeeld in paragrafen. Het boekje is bedoeld als leidraad voor bespreking van deze stof in allerlei kringen. Ten gerieve daarvan vinden we bij de hoofdstukken: tips voor de inleiding, vragen voor de bespreking en een literatuur-opgave. Het boekje is geschreven voor de leden van de Gereformeerde kerken, waartoe de schrijver behoort. Daar zal het zeker zijn weg wel vinden.

Wij kunnen niet met alles instemmen. Laten we alleen citeren wat we lezen op bladzijde 33: 'In Christus geheiligt' betekent, dat de kinderen van de gemeente van Christus zijn en Hem toebehoren. Bij de doopvont moeten we niet kijken of zoeken naar aanwijzingen in de kinderen, of ze wel wedergeboren zijn. We moeten letten op wat God tegen en over deze kinderen zegt. Hij heeft ze geroepen om van Hem te zijn. Dat is een rijke troost, vgl. DL I art. 17. Hij neemt ze mee op de weg van

zijn genadeverbond naar de heerlijke toekomst voor Zijn volk. Heilig wil zeggen: God heeft beslag op de kinderen van de gemeente gelegd om ze te doen delen in Zijn zegen in Christus.

Er zou meer zijn te noemen, maar laat het bovenstaande genoeg zijn.

Het boek telt 108 bladzijden en kost f 13,75.
B.

Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop door R.M. MacCheyne.

Uitgeverij De Groot Goudriaan - Kampen.

Dit boekje bevat preekschetsen over de brieven aan de Klein-Aziatische gemeenten. Ze verschenen al eerder in een andere vertaling onder de titel: Korte schetsen over de brieven aan de zeven gemeenten van Azië. Nu verschenen de schetsen weer, maar in een vertaling van L.J. van Valen te Dordrecht. Deze zegt in een inleiding:

"MacCheyne preekte en werkte vanuit de bewogenheid met medezondaren en in het geloof in de getrouwheid van de Goddelijke beloften. Die nooit falen en ook in tijden van verval hun geldigheid niet verliezen. Zijn preek schetsen over de brieven aan de zeven gemeenten van Klein-Azië getuigen van een sterk vertrouwen in God, Die doorgaat om Zijn raad te volvoeren. De karakteristieke kenmerken van deze gemeenten vormen een beeld van de geschiedenis van de Kerk door alle eeuwen. De jonge predikant van Dundee verstond de kunst om deze brieven op eigentijdse situaties toe te passen".

Geheel in overeenstemming daarmee zegt MacCheyne zelf aan het slot van de schets over de laatste brief:

"Het was Christus, Die Zich in u wilde openbaren, Die Zich aan u begeerde bekend te maken, in een andere weg dan Hij aan de wereld doet. Hij heeft in deze zeven brieven aan uw harten geklopt. De Heere was aan deze plaats, ofschoon u het niet wist. Hij heeft hier gestaan, totdat Zijn hoofd vervuld was met dauw en Zijn haarlokken met nachtdroppen. Hij heeft door Zijn bloed en door Zijn tranen gesmeekt. Als u Zijnen stem zou horen en de deur opendoen, wat zegt Jezus dan dat Hij doen zou? 'Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij. Judas vroeg Hem eenmaal: 'Heere, wat is het, dat Gij Uzelf aan ons zult openbaren en niet aan de wereld?' Jezus antwoordde en zeide tot hem: 'Zo iemand mij liefheeft, die zal Mijn woord bewaren; en Mijn Vader zal hem liefhebben, en Wij zullen tot hem komen en zullen woning bij hem maken. 'Hoe gelukkig bent u, wanneer Christus bij iedere maaltijd bij u zit! Hoe gelukkig is het, om met Christus brood te eten! Nu zijn wij gekomen aan de laatste gemeente van de zeven gemeenten van Klein-Azië. Wij moeten ze nu verlaten. Overdenk, en ik roep u allen tot getuigen, dat de laatste woorden van Christus tot u, woorden van vriendelijkheid zijn: 'Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop; indien iemand Mijn stem zal horen en de deur opendoen, Ik zal tot hem inkomen, en Ik zal met hem avondmaal houden, en hij met Mij'".

We moeten deze gezalfde prediker zien in het licht van Zijn tijd en omstandigheden. Hij heeft slechts weinig jaren kunnen arbeiden, maar hij spreekt nog nadat hij gestorven is.

Het boekje telt 70 blz. en kost als paperback f 12,75.
B.

Uit het leven van Titus Klose

3.

De predikant las de tekst voor: "Ga in door de enge poort, want wijd is de poort en breed is de weg, die ten verderve leidt, en velen zijn er die door dezelve ingaan. Want de poort is eng en de weg is nauw die tot het leven leidt, en weinigen zijn er die dezelve vinden."

In het vuur des Geestes, dat hij niet tevergeefs van de Heere had afgebeden, schetste hij het ontzettende verlies van een ziel die verloren gaat, tegenover het onuitsprekelijke gewin van een eeuwige zaligheid. Toen werd de tegenstander geheel ontwapend. De leeuw veranderde in een lam, dat aan de rand van een afgrond tot de enige Herder om hulp schreeuwde.

;

Na het eindigen van de dienst ging hij zwijgend, met neergeslagen ogen en verbaasd in zichzelf uit de kerk. Met verlangen zag hij uit naar het avonduur, waarop de leraar andermaal zou voorgaan.

Toen sprak de predikant over de woorden: "Zie, Ik sta aan de deur en Ik klop." Dit woord voltooide, wat er nog aan de indruk die er al was mocht ontbroken hebben.

Toen de predikatie geëindigd was, besloot Klose niet eerder naar huis te zullen terugkeren, voordat hij zijn hart voor deze godzalige leraar had uitgestort.

Dominee Annear kwam vermoeid en doornat van de regen in zijn woning terug. Zijn vrouw wachtte hem al met droge kleren op. Even later zat hij bij het koesterende kolenvuur en deed hij zich te goed aan de verkwikking die zijn vrouw voor hem had bereid.

Toen sprak zij met innige liefde tot hem: "Niet waar, is het niet beter gegaan dan je gedacht had? Ach, ik mocht voortdurend het aangezicht des Heeren voor je zoeken."

"Je bent een goede vrouw", antwoordde de

leraar, "je bent een trouwe hulp tegenover mij. Ik ben een echter dwaas, maar de Heere heeft jou wijsheid gegeven. Ik heb vandaag met buitengewone levendigheid voor mezelf gepredikt. Toen ik de kansel beklom, ontwaakte mijn geest onder het gebed tot nieuwe kracht. Maar....". Hier zuchtte de leraar en een traan blonk in zijn oog.

"Maar....", vroeg zijn vrouw, "nu nog niet tevreden? Is er nu nog smart?"

"Voor mezelf", antwoordde hij, "heb ik zegen gehad, maar ook voor mijn hoorders? Is er iemand onder hen geweest, die het tot een reuk ten leven geworden is?"

Opnieuw trachtte zijn vrouw hem het ongegronde en dwaze van zulke bekommernis aan te tonen. Toen kwam het dienstmeisje binnen met de boodschap dat de heer Titus Klose de predikant wenste te spreken.

"Titus Klose!" riep het echtpaar verbaasd. "Wat drijft die man hierheen?" "En dat in zulk weer", zei de vrouw, "dat moet zeker een dringende boodschap zijn."

"Ik stel me er niet veel goeds van voor", hernam de predikant, "het is misschien weer

een of andere boevenstreek, die hij met zijn kameraden voor heeft." En terwijl hij zich tot het meisje richtte sprak hij: "Maar laat hem binnen komen."

Enkele ogenblikken later kwam de onverwachte en gevreesde bezoeker binnen. Hij was gehuld in zijn regenkleid en had zijn bere-muts op het hoofd en zag er ook werkelijk niet aantrekkelijk uit.

De predikantsvrouw bood hem een stoel aan, maar in een houding die verried, dat zij voor hem vreesde. Met bezorgdheid sloeg zij haar man gade, daar zij vreesde dat de man hem enig leed zou doen.

B.
(Wordt vervolgd)

AANMELDING LEERLINGEN

Reformatorisch Voortgezet Onderwijs
te Rotterdam, rechtermaasoever

S.G. "Jacobus Revius" voor mavo, havo en atheneum.

Olijflaan 4-6, 3053 WK Rotterdam,
Postbus 33129, 3005 EC Rotterdam (postadres) Telefoon: 010 - 422 55 66

Aanmelding voor het cursusjaar 1990-1991 is mogelijk voor:

- het brugjaar
- de 4e klas havo (voor leerlingen met een mavo-4 diploma)

Voor nadere kennismaking met de school is er op D.V. zaterdag 27 januari

OPEN DAG

van 9.30 uur tot 12.30 uur en op D.V. donderdag 1 februari een

VOORLICHTINGSAVOND

vanaf 20.00 uur in de aula van het schoolgebouw aan de Olijflaan 4-6.

Voorlopige aanmelding vóór 15 maart, schriftelijk of telefonisch aan het schooladres óf via de directeur van de (basis)school.

Inlichtingen worden gaarne verstrekt door de schoolleiding.

AANMELDING LEERLINGEN

ref. s.g. "Guido de Brès"

voor lyceum, havo en mavo

Haastrechtstraat 25 - Postbus 9202,
3007 AE Rotterdam-IJsselmonde
Telefoon 010 - 4826644.

Aanmelding voor het cursusjaar 1990/1991 is mogelijk voor:

- het brugjaar lyceum, havo en mavo.
- de 4e klas havo (voor leerlingen met een mavo-diploma)
- de 5e klas vwo (voor leerlingen met een havo-5 diploma)

Voor ouders van de nieuwe brugklasleerlingen is er een voorlichtingsbijeenkomst op donderdag 1 februari a.s. om 20.00 uur in de aula van het schoolgebouw Haastrechtstraat.

Voorlopige aanmelding vóór 1 maart, schriftelijk of telefonisch aan het schooladres óf via de directeur van de (basis)school.

Inlichtingen worden gaarne verstrekt door de schoolleiding.

BROCHURES over BIJBELVERTALING

De GBS heeft enkele brochures uitgegeven, waarin wordt aangegeven op welke manier kernwaarden uit de Schrift in nieuwe(re) vertalingen worden aange-tast en van haar kracht worden beroofd.

Statenvertaling contra nieuwe vertaling, A. Bergsma, 48 pag. f 3,95

Groot nieuws, een ramp voor de kerk, A. Bergsma, 60 pag. f 4,75

De Heilige Schrift en haar gezag, drs. W. van den Hoorn, 64 pag. f 6,95

God geopenbaard in het vlees, rev. T. H. Brown, 28 pag. f 3,50

Bestellingen in enveloppe zonder postzegel sturen aan:

GBS

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING
ANTWOORDNUMMER 18. 3300 WB DORDRECHT

TEXEL bungalows, sta-caravans, volledig pension: 02220-18391 voor folder of inlichtingen

vakantiecentrum
De Verrassing

Westkapelle TE HUUR

vacantiehuis en luxe sta-caravans op zeer mooi en rustig plekje op beenderij dichtbij het strand, tel. 01187-1441.

Voor een paar dagen of langer gezelligheid en sfeer, naar het dorpje Kesteren gelegen in de mooie Betuwe bekend om zijn landelijke omgeving ± 3 km van Rhenen.

PENSION "DE PEEL"

waar het gewoon goed is.
Fam. Knuivers, Boven-eindsestraat 14,
4041 EJ Kesteren.
Tel. 08886 - 1687.

NERVEUS?

Onze plantaardige RUST- en KALMERINGS-TABLETTEN werken rustgevend en versterken het zenuwgestel.
Maandkuur f 22,50
DROGISTERIJ SEKKING
Barneveldsestraat 5
Haarlem Tel. 023-312842

AANMELDING LEERLINGEN VOOR HET CURSUSJAAR 1990-1991

Vanaf heden kunnen voor onderstaande scholen, uitgaande van de **Vereniging voor Voortgezet Onderwijs** op **Reformatorische Grondslag te AMERSFOORT**, nieuwe leerlingen worden aangemeld.

Sara Nevius
Utrechtseweg 230, 3818 ET Amersfoort
Tel. 033-632149

MDGO EEN GOEDE OPLEIDING

Heb je belangstelling voor een beroep in de hulpverlening en verzorging van mensen?

Kies dan voor een van de opleidingen:

AW-AGOGISCH WERK
voor het werken in internaten, in instellingen voor gehandicapten, dagverblijven, scholen voor speciaal onderwijs, jeugdhuisen voor kinderscherming enz.

VZ-VERZORGING
voor het werken in de gezins-, bejaarden-, lichamelijke gehandicapten- of kraamverzorging.

INTAS
1-jarige opleiding als opstap naar de gezondheidszorg, m.n. ziekenverzorging en A-verpleging.

Daam Fockemalaan 22, 3818 ET Amersfoort
Tel. 033-612131

Trigland
Daam Fockemalaan 22, 3818 ET Amersfoort
Tel. 033-612131

MEAO VOOR NU EN DE TOEKOMST!

Vele afwisselende functies

Grote vraag naar onze afgestudeerde MEAO-ers!

- Opleiding voor zowel jongens als meisjes
- In totaal 20 verschillende vakkenpakketten
- Boeit de automatisering je?
- Houd je van rekenen?
- Trekt de handel je?
- Liggen vreemde talen je goed?

Wanneer je één van deze vragen positief beantwoordt, kies dan voor één van de opleidingsmogelijkheden die de school biedt:

Na HAVO en VWO: 1- en 2-jarige opleidingen. Na LBO, MAVO en 3/4 HAVO: 3-jarige opleidingen

Naar een boeiend beroep!

- BEDRIJFSADMINISTRATIEVE
- COMMERCELE
- SECRETARIELE RICHTING

à Brakel
Utrechtseweg 230, 3818 ET Amersfoort
Tel. 033-632149

MTS TECHNIEK: EEN GOEDE KEUS

- Opleiding voor dynamisch beroep
- Veelzijdig: honderden beroepsmogelijkheden
- Geen werkloosheid

Op de à Brakel MTS wordt een goede basis gelegd voor een carrière als:

- ★ Bouwkundige
- ★ Werktuigbouwkundige
- ★ Elektrotechnicus/elektronicus

Vereiste vooropleiding:

- MAVO-diploma
- LBO-diploma-studiepakket op C/D-niveau
- HAVO-3, bevorderd naar HAVO-4

Voor de tweede klas:

- HAVO-diploma
- In het studiepakket moet voor alle opleidingen zijn opgenomen: wiskunde, natuurkunde en een vreemde taal.

Met ingang van het cursusjaar 1990/1991 bestaat bij de bovengenoemde MBO-scholen de mogelijkheid een eenjarig **ORIENTATIE- en SCHAKELPROGRAMMA** te volgen. Dit programma is bedoeld voor leerlingen die niet geheel voldoen aan de toelatingseisen of zich willen oriënteren op de beroepskeuze.

Sara Neviuschool: van 14.30-17.00 uur
van 19.30-21.30 uur.

Trigland-MEAO: 13.00 uur precies
19.30 uur precies

à Brakel-MTS van 14.00-17.00 uur
van 18.00-21.00 uur

OPEN DAG MBO-SCHOLEN
D.V. 31 JANUARI 1990